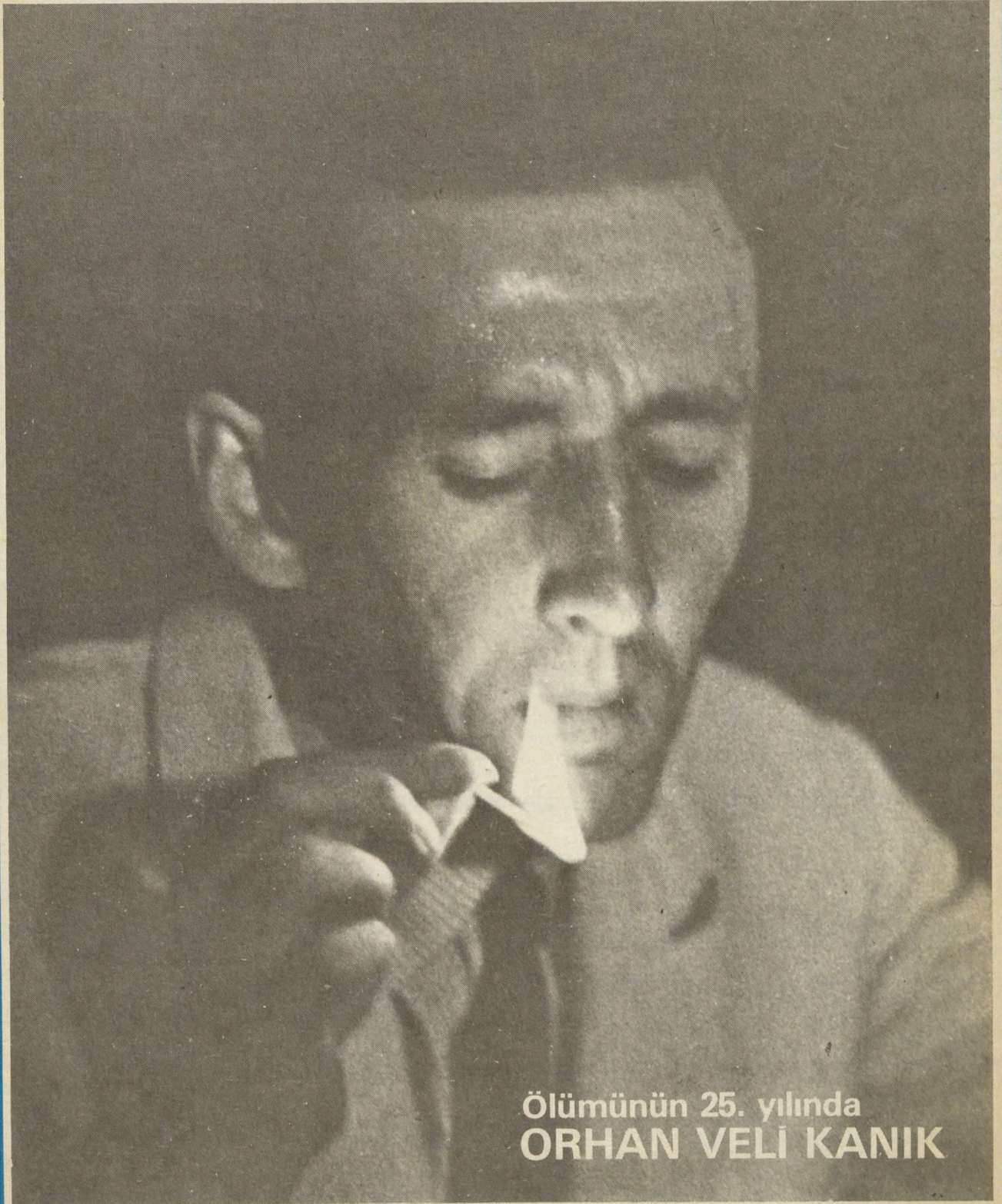

Milliyet

14 Kasım 1975 Sayı: 158
300 Kuruş

SANAT DERGİSİ

Ölümünün 25. yılında
ORHAN VELİ KANIK

ORHAN VELİ KANIK

Ölümünün 25. yıldönümü (14 kasım) dolayısıyla bu sayı - da şiirimizin gelişimi y8 - nünden önemli bir aşama sayılan Orhan Veli'yle ilgili yazılara ağırlık veriyoruz. Aşağıda Sait Faik'in Orhan Veli'yle yaptığı, 2. 2. 1947 günlü "Yedigün" der - gisinde çıkan bir konuşma - yı, sonraki sayfalarda şiiri - mizin yaşamına ve sanatına değişik açılardan bakan üç yazı, ayrıca da dergi sayfa - larında kalmış bir şiirini bu - lacaksınız.

Üzerinde en çok durulmuş, zaman zaman alaya alınmış, zaman zaman kendini kabul ettirmiş, tekrar inkâr, tekrar kabul edilmiş; zamanında hem iyi, hem kötü şöhrete ermiş bir şair vardır.

İki incecik bacak, kısaca bir trençkot, kanarya sarısı bir kaşkol, müselles bir yüz, şişirilmiş bir göğüse benze - yen bir sırt, -denebilirse-er - genlik bozuğu bir yüz: İşte gö - rüntüşte Orhan Veli.

Şiirlerinin münakaşası bana düşmez. Seven mi haklı, sevme - yen mi? Orası bize ait değil. Nurullah Ataç onu yer - derecede tanıtmıştır. Ama kendisi Orhan Veli'yi tanı - mazmış. Geçenlerde bir mü - lakatta :

-Orhan Veli mi? Tanımı - yorum! demiş.

Ben de Orhan Veli'ye sor - dum. O da onu tanımayan.

Bari birisi lütfetse de şair - le münekkidi birbirine tanış - tırırerse. Daha doğrusu ba - rıştırırerse. . . Ama Nurullah Ataç dargınlığa pek dayana - mıyor olmalı ki, büyük altın - dan gülümsüyor ve : "Hakkını inkâr etmeyelim. İyi şairdir." diyor. Orhan Veli büyük altın - dan gülmüyordu . Gülmüyordu ama o da : "Hakkını inkâr et - miyelim, şiirden anlayan a - damdır." dedi.

İstanbul şehrini zaman za - man bir moda sarar. Bazan bir şarkı, bazan bir tek "voyvo!" kelimesi, bazı defa "...bil - mem kime maşallah!" gibi. Orhan Veli'nin :

"Yazık oldu Süleyman

Efendi'ye"

si de böyle meşhur olmuştu. Biz okuyucular, acaba şair bu mısraın meşhur olacağını bi - lerek mi bunu yazdı, diye ken - di kendimize bir soru sormuş - tuk. Ben de şaire onu sordum.

O - Ben hayatı sadelik için - de geçmiş basit bir adamın hayatından bahsetmek iste -

Vezinsiz kafiyesiz şiir , şairi güçlüğü doğrudan doğruya şiirde arama imkânıyla, daha doğrusu zaruretiyle karşılaştırıyor.

dim. Acayıplık olsun diye yaz - madım. Şiiri neşretmeden ev - vel de bu kadar yadırganaca - ğını tahmin etmiyordum.

Ben - Yadırganmamıştır. Meşhur olmuştur, dedim. Bir şey daha sevgili şair, ben sor - mak istemezdim ama sizden bahseden her adam bana bile şunu soruyor: Nasırı edebi - yata sokmakla yani ne demek istiyor? Nasır pek mi mühim sanki? Anlıyorsunuz ya, bazı genç kızlar bunu pek merak ediyor da. . .

Orhan Veli muztarip bir hal aldı. Yerinden ayrılmış turnalar gibi uçtu.

"Hayatında büyük mânevî ıstırapları olmayan bir insan için nasırın mühim olduğunu telâkki ediyorum" dedi.

İnsan bir şairle konuşur - ken şu suali sormak ayıp ka - çar ama soracağım , dedim , kendi kendime :

-Sizde nasır var mıydı o zaman?

"Süleyman Efendi şiirin - den sonra âhı tuttu. Bende de nasır çıktı. "

-Peki, gelelim rakı şişe - sinde balık olmaya. . .

"Yine mahsus yazmadım. O sırada yoksulluklar içinde

yaşayan bir adamın hayatını anlatır o şiir. Böyle bir insan birçok şeyler ister. Esvap is - ter, yemek içmek ister, bu a - rada rakı içmek de ister. Bu istek mübalağalı bir şekilde anlatılmıştır. "

-Rakıyı sever misiniz?

"Bayılırım. "

-Bendeniz de. . . Ucuzlama - sına ne dersiniz?

"Bir türlü inanamıyorum. "

- Ya Fahrettin Kerim Bey'e?

"Allah derim. "

-Neşredilmemiş yeni şiir - lerinizden bir tane lütfeder misiniz?

Tatlı tatlı okudu.

CİMBIZLI ŞİİR

Ne atom bombası,
Ne Londra konferansı;
Bir elinde cımbız,
Bir elinde ayna;
Umurunda mı dünya.

Okur yazar hanımları küp - lere bindirecek bir şiir. Or - han Veli kızacak belki. Şiirini geçen akşamki Fikret Adil'in yaptığı bir azınlıkta bir hanı - ma okudum. Fena içerledi. Elindeki votkayı masaya bı -

raktı. O da irticalen :

Ne elinde nasır
Ne başında çoluk çocuk
Bir elinde yirmi dokuzluk
İki ayağında nasır
Umurunda mı Orhan Veli?

Deyivermez mi?

Tam bu sırada yanımıza, şimdiye kadar yazdığı mısra - ların adedi bir milyonu bulan, tepe taklak olmayı göze ala - cak bir tâbi aramakla meşgul genç şair Süavi Koçer geldi. İki şair musafaha ettiler.

-Süavi Koçer'i nasıl bulur - sunuz? dedim.

İki şair birbirine bakış - tılar.

Orhan Veli :

"Bir hârikadır!" dedi.

-En çok hangi şairleri se - verirsiniz?

"En çok isimsiz şairleri severim. Daha ziyade adı bi - linmeyen halk şairlerini. Me - sela türküleri çıkararları."

-Bir tane söyler misiniz?

Aldı şair bakalım ne dedi :

Akşam olur hapishane kitletir
Kimi kâğıt oynar, kimi bitlenir
Kiminin Temyizden evrakı

gelir

Duştüm bir ormana yol belli

değil

Yatarım yatarım gün belli

değil.

Kimin olursa olsun güzel

şair!

Güzel bir şiir okuduk - tan sonra insan bir zaman su - suyor, konuşmıyor . Neden sonra :

-Şiire ne zaman başladı - nız?

"Bu hastalık bende 11 - 12 yaşlarında başlar. O zaman - ki yazdığım şiirler alışılmış tarzda şeylerdi. Daha doğru - su kötü şiirlerdi. Şairlerden kötülerinin bile tesiri altın - da yazardım. Bir gün geldi, eski şiirlerden bıktık. İste - dik ki, biraz daha farklı ol - sun. "

"-Ama da biraz daha ha! .. demedim."

Devam etti :

"O sıralarda gâvur şair - lerini okuyorduk. "

-12 yaşında mı?

"Hayır. Daha çok sonrala - rı. Bu arada Baudelaire' den sonraki nesillerin. Daha çok modern şairlerin kitaplarını. Bir de sürrealistleri. İşte her - kesin acayıplık telâkki ettiği şiirleri o zaman yazdık. "

-Şimdi o şiirlerinizi be - genir misiniz?

"Şimdi onları beğenmiyo - rum. Şekil bakımından zayıf buluyorum. Şiirin bir deusta -

(Devamı 31. sayfada)

